

de Bibliotheek *op school* voortgezet onderwijs

Het leesgeheim van het Esdal College

Op de ISK beter Nederlands
leren door te lezen

Zo krijg je ze aan het lezen!

de Bibliotheek
op school

Inhoud

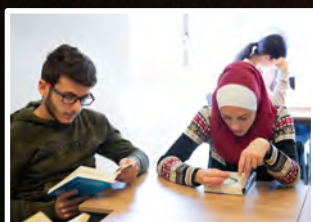
4

Een bibliotheek in de school

Op het Esdal College in Klazienaveen stappen leerlingen vanuit de kantine zo de bibliotheek in. Laagdrempeliger kan het niet. Geen wonder dat leerlingen hier veel lezen, óók op vmbo-b!

8 Nieuwkomers leren lezend Nederlands

Lezen om een taal te leren, daar weten ze op het ISK Da Vinci in Leiden alles van. De leerlingen verrijken al lezend hun woordenschat Nederlands, hun lerares waagt zich aan het Arabisch. En de bibliotheek helpt hen aan passende boeken.

6 Doe ook mee met de Bibliotheek op school

Leerlingen boeken laten lenen met hun schoolpas, ondersteuning bij taalactiviteiten, een boekencollectie op maat. Dat en nog meer zijn de voordelen van structureel samenwerken met de bibliotheek. Lees hoe jouw school mee kan doen met de Bibliotheek op school.

Tips van de expert 12

Liselotte Dessauvage is gepokt en gemazeld in leesbevordering. Eerst als leraar, toen als bibliothecaris en nu als trainer van leescoördinatoren. Ze deelt haar beste tips met jou.

Colofon

Redactie Inger Bos (Stichting Lezen/de Bibliotheek op school), Caroline Heijer (de Bibliotheek op school), Erwin C. Karst (de Bibliotheek op school), Adriaan Langendonk (Kunst van Lezen) en Desirée van der Zander (Stichting Lezen)

Eindredactie Zunneberg & Ros Tekstproducties

Coverfoto Suzanna de Lange

Beeld tenzij anders vermeld Shutterstock en 123rf.com

Vormgeving Ingrid de Jong (Cubiss)

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door de samenwerking van Stichting Lezen en Koninklijke Bibliotheek binnen het programma Kunst van Lezen.

In het kader van de AVG heeft Stichting Lezen, via de fotografen, toestemming gevraagd aan de geportretteerde mensen in dit magazine, dat speciaal is geproduceerd voor verspreiding tijdens de NOT 2019. Voor vragen hierover kunt u zich tot Stichting Lezen wenden.

© debibliotheekopschool.nl/Kunst van Lezen 2019

Kunst van Lezen (Stichting Lezen/Koninklijke Bibliotheek)
Nieuwe Prinsengracht 89
1018 VR Amsterdam

www.debibliotheekopschool.nl | www.kunstvanlezen.nl
www.lezen.nl | www.kb.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande toestemming van debibliotheekopschool.nl worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt.

Uitgave januari 2019

Lezen is van levensbelang

Je kunt niet lang genoeg doorgaan met (voor)lezen! Het legt een basis waar een kind een leven lang profijt van heeft. Met het programma de Bibliotheek *op school* vo kun je inzetten op leesbevordering en taalstimulering. Door structurele samenwerking tussen vo-scholen en de openbare bibliotheek komt er in de dagelijkse wereld van jongeren aandacht voor lezen. Leesplezier staat hierbij centraal.

Voor kinderen van 0-12 jaar is er BoekStart, BoekStart in de kinderopvang en de Bibliotheek *op school* po. Met de Bibliotheek *op school* vo kun je naadloos voortbouwen op het fundament dat in de opvang- en basisschoolperiode is gelegd. Zo zetten we in op een doorgaande leeslijn voor kinderen van 0-18 jaar: van BoekStartbaby tot leesbeest op school!

Er is de afgelopen jaren al heel veel bereikt. Steeds meer kinderopvangorganisaties, scholen en gemeenten doen mee aan BoekStart in de kinderopvang dan wel de Bibliotheek *op school*. En dankzij de bijbehorende Monitor zijn de resultaten meet- en stuurbaar.

Toch er is nog veel te doen, juist ook in het voortgezet onderwijs. We willen nog meer jongeren het plezier van lezen meegeven, hun leesvaardigheid bevorderen, hun mediavaardigheid aanscherpen en hun digitale weerbaarheid vergroten. Dat kunnen we als bibliotheek alleen samen met leraren en mediathecarissen. Professionals die elkaar met hun vakkennis en vaardigheden ondersteunen en inspireren, in de overtuiging dat goed en plezierig lezen voor elk mens – groot of klein – van levensbelang is.

Zo maken school en bibliotheek samen werk van een sterke doorgaande lijn voor taal, lezen en mediawijsheid. Samen helpen we mee om de ambitie van de Leescoalitie te realiseren: in 2025 verlaat geen enkele leerling de school met een leesachterstand.

Dit magazine biedt je enkele inspirerende praktijkvoorbeelden en tips voor hoe je binnen jouw organisatie of school aan de slag kunt.

Veel leesplezier gewenst namens de openbare bibliotheken!

Het Esdal College scoort met lezen en taal

Afgelopen schooljaar scoorden hun vmbo-b-leerlingen bij het eindexamen Nederlands voor het eerst niet onder, maar op of zelfs net boven het landelijke gemiddelde. Dat is volgens het Esdal College in Klazienaveen te danken aan de goede samenwerking met de Bibliotheek Emmen.

Tekst: Bea Ros
Foto: Suzanna de Lange

Al in 2004 werd Lidy Swieters vanuit de Bibliotheek Emmen gedetacheerd als mediathecaris bij het Esdal College. Ze ziet zichzelf nog staan, daar in een lokaaltje met één boekenkastje met allemaal bruin gekafte boeken. Dat moet beter kunnen, dacht ze. Inmiddels zwaait ze als mediathecaris de scepter over een ruime bibliotheek, voor leerlingen én burgers, in de nieuwbouw van de school, een kloppend hart tussen de leslokalen en de schoolsporthal in. Leerlingen wandelen vanuit de kantine zo de bibliotheek binnen. Laagdrempeliger kan het bijna niet. En dat werpt zijn vruchten af: de vmbo-leerlingen beginnen lezen steeds vanzelfsprekender te vinden.

Niet vrijblijvend

Sinds schooljaar 2015/2016 is de school officieel een de Bibliotheek *op school*-locatie. 'Daardoor is onze samenwerking minder vrijblijvend', zegt Annelies Barelds, teammanager educatie van de Bibliotheek Emmen. 'Je kunt niet zeggen: ik heb er nu even geen zin in of het komt niet uit, nee, beide directies hebben een convenant getekend dat ze werk maken van lees- en taalbevordering.'

Dat is geen overbodige luxe: in de gemeente Emmen is één op de zes mensen laaggeletterd en naar deze vmbo-locatie van het Esdal College komen veel taalzwakke leerlingen die lezen niet leuk vinden. 'Je gunt het deze leerlingen zo dat ze een steuntje in de rug krijgen', zegt Barelds.

En dat steuntje, een actieve inzet op taal en lezen, werkt. 'Het is heus niet zo dat 100% nu lezen leuk vindt, maar ik zie wel een toename in leesplezier', zegt leraar Nederlands Leonie Bodde. 'Alle leerlingen weten de weg naar de bibliotheek te vinden.' Swieters

vult aan: 'De bibliotheek hoort er voor hen gewoon bij. Sommigen brengen hier ook de pauze door, lekker rustig vinden ze dat.'

Het mooiste bewijs vindt Bodde de laatste examenresultaten voor Nederlands op vmbo-b, nota bene de eerste lichting passend onderwijs. 'Onze leerlingen scoorden op of net boven het landelijk gemiddelde. Als je weet waar we vandaan komen..., dat is voor ons echt een stijgende lijn.'

'Je gunt het deze leerlingen zo dat ze een steuntje in de rug krijgen'

Kunst afkijken

Er gebeurde al het nodige, maar door de Bibliotheek *op school* is er nog meer mogelijk, zeggen ze alle drie. 'We benutten elkaars kracht', verklaart Barelds. 'Het is een win-winsituatie waarin we steeds van elkaar leren.' Een voorbeeld: vmbo-b- en k-leerlingen met het profiel Zorg & welzijn helpen maandelijks bij het voorleesuurkje voor peuters. Zo heeft de bibliotheekmedewerker extra handen en kunnen leerlingen uit de eerste en tweede klas alvast de kunst van het voorlezen afkijken. In de bovenbouw leren leerlingen vervolgens zelf voorlezen. 'Veel van hen zullen later op een kinderdagverblijf gaan werken', vertelt Bodde. 'Voor hen is het dus heel nuttig. En ze zien tegelijkertijd hoe leuk boeken kunnen zijn.' Leerlingen van Dienstverlening & Producten hebben zelf digitale prentenboeken gemaakt en gepresenteerd op een peuterspeelzaal. Het leverde de school als prijs een mooie buitenbank op, die nu vlak voor de ingang van de bibliotheek en school staat. Zo proberen ze alle profielen aan bod te laten komen.

‘Bij Bouw, Wonen & Interieur dachten we wel even: oei, wat nu?’, vertelt Bodde. Maar ook daar zijn mogelijkheden: de leerlingen hebben marktkramen voor de bibliotheek gemaakt. ‘Zo wordt de bibliotheek nog meer van hen, een plek waar ze trots op kunnen zijn.’

Mond-tot-mondreclame

Bodde richt haar pijlen niet alleen op leerlingen, maar ook op collega’s. ‘Ik stoor me eraan als leraren zeggen: lezen en de bibliotheek, dat hoort bij Nederlands, wij hebben dat niet nodig. Elke docent is een taaldocent.’ En dus stimuleert ze haar collega’s voortdurend om toch vooral gebruik te maken van de diensten van de bibliotheek. ‘Dat werkt, er komt steeds meer mond-tot-mondreclame.’

Sinds twee jaar vindt bovendien de Week van de Bibliotheek plaats, om de drempel voor leerlingen én docenten te verlagen. Eén weekdag staat in het teken van verplichte bijscholing voor docenten en bibliotheekmedewerkers, over hoe ze samen kunnen werken. De overige vier dagen zijn er voor leerlingen speciale activiteiten: een workshop vloggen voor klas 1, een voorleeswedstrijd Engels voor klas 2, een schrijversbezoek voor klas 3 en het schrijven van een autobiografie voor klas 4.

Dit laatste onderdeel leidde tot een nieuw project, ‘Van nul euro tot een product’. De leerlingen met het profiel Dienstverlening & Producten krijgen de opdracht om alle autobiografieën te bundelen in een jaarboek dat leerlingen bij hun eindexamen mee krijgen. ‘Het is nog een experiment’, vertelt Bodde, ‘maar soms moet je gewoon iets uitproberen. En als het werkt, gaan we het structureel doen.’

‘Leerlingen wandelen vanuit de kantine zo de bibliotheek binnen’

Trots

Gewoon beginnen en uitproberen, dat is ook hun advies voor andere scholen. Elke dag een kwartiertje vrij lezen op het rooster? En meedraaien met landelijke campagnes als de Boekenweek voor Jongeren en De Weddenschap? Op het Esdal College is dat al vanzelfsprekend. Voor wie net begint aan de Bibliotheek *op school* zijn dat mooie, beproefde instrumenten.

Zelf denken Swieters, Barelds en Bodde graag telkens weer verder. Want er is zoveel meer moois mogelijk. ‘Wij willen altijd beter en meer doen. Maar eigenlijk zijn we ook heel trots op wat we allemaal doen en bereiken.’

Doe ook mee met de Bibliotheek op school

Ook jouw school kan meedoen aan de Bibliotheek op school. Zo werk je samen met de lokale bibliotheek aan een rijke leesomgeving en aan taalontwikkeling, leesvaardigheid, leesplezier en mediawijsheid van je leerlingen.

Maatwerk

Lenen in de openbare bibliotheek met je schoolpas? Bibliotheekboeken lenen en terugbrengen op je eigen schoollocatie? Binnen de Bibliotheek op school kan dat. En er is nog veel meer mogelijk, zoals voorleeswedstrijden, ondersteuning bij taalactiviteiten in de klas, trainingen voor docenten en schrijversbezoeken. De Bibliotheek op school kun je invullen op een manier die bij jouw school en leerlingen past. Daarnaast werken de adviseur educatie vanuit de bibliotheek en de school samen aan een inspirerende en stimulerende leesomgeving. Heeft je school een mediatheek? Dan werken we nauw samen. Is die er niet, dan helpen we bij de opbouw van een aantrekkelijke boekencollectie op school.

In de Monitor de Bibliotheek op school houden alle deelnemende scholen het lees- en leengedrag van leerlingen en de eigen leesbevorderingsactiviteiten bij. Dat levert een schat aan informatie op. Je krijgt jaarlijks een handig overzicht van de eigen resultaten. Zo kun je ontdekken hoe effectief de leesbevordering op jouw school is. Een mooie mix van maatwerk en beproefde producten voor leesbevordering, informatievaardigheden en mediawijsheid dus. Samen kiezen we de onderdelen die passen bij jouw school. En klein beginnen mag.

Meedoen?

Neem contact op met de lokale bibliotheek of stuur een e-mail aan info-vo@debibliotheekopschool.nl

Hoe werkt het?

Ben je als leraar, mediathecaris of school-directeur geïnteresseerd in de aanpak van de Bibliotheek op school? Mail dan naar info-vo@debibliotheekopschool.nl. De landelijke organisatie zoekt dan contact met de bibliotheek in je omgeving en deze informeert je over de lokale mogelijkheden en het tijdpad. Met de adviseur educatie of de onderwijsspecialist van de lokale bibliotheek formuleer je eerst een visie op het lees- en taalbeleid van je school: wat is er op jouw school nodig om jullie leerlingen leesvaardig, taalvaardig en mediavaardig te maken? En welke activiteiten, materialen en faciliteiten kun je daarbij gebruiken? Je kunt daarbij steunen op de expertise en het lees- en mediaplan van de Bibliotheek op school. Zo stel je samen vast welke dienstverlening het beste bij jullie past.

Wat levert het op?

De school en de bibliotheek gaan een structurele samenwerking aan. Beide directeurs tekenen daarvoor. Ze laten daarmee zien dat ze lezen, taal en mediawijsheid belangrijk vinden. Dankzij de samenwerking krijgt de school een gevarieerde en actuele collectie dicht bij de leerlingen, deskundige adviseurs in de school en een jaarlijkse monitor om de resultaten van de samenwerking te meten. Zo bereik je samen dat leerlingen met plezier meer gaan lezen en mediavaardig worden en dus beter toegerust raken om op school en in de maatschappij goed te functioneren.

Meer weten?

www.debibliotheekopschool.nl

Wist je dat...?

26% van de vmbo-leerlingen uit de basisberoepsgerichte leerweg een leesachterstand van twee jaar of meer heeft?

Ruim 14% van alle vmbo-leerlingen het voortgezet onderwijs verlaat zonder het vereiste taalniveau (2F) te beheersen en dus grote kans loopt tot de groep laaggeletterden te gaan horen?

In de brugklas 46% van de leerlingen het nog wel leuk vindt een boek te lezen, maar in de vierde nog maar 29%?

Leerlingen die veel lezen in hun vrije tijd fors hoger scoren op onder meer leesbegrip, woordenschat, spelling, technisch lezen en basisvaardigheden? Relevant voor alle vakken dus!

Handige websites

JEUGDBIBLIOTHEEK.NL

Hier kunnen leerlingen zoeken op hun favoriete schrijver of thema. Via de afdeling 'Lezenvoordelijst' vinden ze bovendien een boek dat bij hun leesniveau past.

LITERATUURGESCHIEDENIS.NL

Literatuurgeschiedenis.nl bevat een overzicht van de literatuurgeschiedenis van Hebban olla vogala tot Tirza. De website is opgezet als een digitaal leerboek dat begint bij de middeleeuwen en eindigt bij de eenentwintigste eeuw.

LEESPLAN.NL

Leesplan is een online tool waarmee scholen eenvoudig een gestructureerd toekomstplan kunnen uitstippelen voor een rijk en verantwoord leesbevorderingsbeleid.

LEESMONITOR.NL

Leesmonitor is een databank van actueel onderzoek naar leesbevordering en leesbeleid van het kennis- en expertisecentrum van Stichting Lezen. Op deze website worden inzichten uit onderzoek, of dat nu wetenschappelijk, toegepast of marktonderzoek is, toegankelijk gepresenteerd in artikelen en nieuwsberichten.

VLOGBOEK.NL

Frisse ideeën opdoen voor de leeslijst kan op vlogboek.nl. Docent Jörgen Apperloo bespreekt in elk filmpje drie titels, met aandacht voor meningen van recensenten. Op Vlogboek zijn bijna honderdvijftig filmpjes te bekijken, waaronder ook themafilmpjes over literatuurgeschiedenis, de Boekenweek en de Boekenweek voor jongeren.

BOEKENZOEKER.ORG

De Boekenzoeker is een zoekmachine voor scholieren tussen acht en achttien jaar. Wie een profiel aanmaakt en zijn of haar leeftijd, hobby's en leesvoorkeuren aangeeft, krijgt Nederlandse en Vlaamse leestips aangereikt, onderverdeeld naar genre.

LEESJEBETER.NL

Lees je beter is een website voor kinderen, jongeren, ouders en familieleden die op zoek zijn naar een leesboek over een specifieke ziekte of aandoening. Hoe is het bijvoorbeeld om epilepsie te hebben als je naar de brugklas gaat? Via Lees je beter zijn passende boekentips beschikbaar.

De Bibliotheek *op school* helpt nieuwkomers Nederlands leren

Al vier jaar werkt de Internationale Schakelklas van het Da Vinci College in Leiden samen met Bibliotheek BplusC binnen de Bibliotheek *op school*. ‘Door geregeld te lezen breiden onze leerlingen hun woordenschat enorm uit.’

Tekst: Peter Zunneberg
Foto: Jørgen Koopmanschap

Terwijl de leerlingen van Sofie van de Raai, NT2-docent op de Internationale Schakelklas (ISK) van het Leidse Da Vinci College hun lokaal opzoeken, wordt elders in het gebouw nog druk geschilderd. Vier van de tien klassen hebben inmiddels onderdak gevonden op deze nieuwe locatie. De overige zes volgen later in het jaar.

De ISK leert jongeren uit alle windstreken in twee jaar Nederlands spreken. Ze beginnen met achttien uur in de week en dat loopt terug naarmate zij verder gevorderd zijn. ‘Het taalniveau van leerlingen loopt erg uiteen’, vertelt Van de Raai. ‘Er zijn jongeren die net in Nederland zijn, maar ook leerlingen die bijna doorstromen naar havo 4.’ Een kleine groep leerlingen van de ISK stroomt door naar vmbo-3, de meeste gaan naar het mbo.

Vrij lezen

Twee keer in de week begint Van de Raai haar lessen met een kwartier tot twintig minuten vrij lezen. ‘Ik lees dan zelf ook. Ik leer Arabisch en lees daarom boeken in die taal. Mijn leerlingen vinden dat leuk, omdat ik hetzelfde doe als zij: lezen om een taal te leren.’

Ze vraagt leerlingen om altijd hun boek mee te nemen, zodat ze ook kunnen lezen als ze bijvoorbeeld klaar zijn met hun werk. Van de Raai ziet dat haar leerlingen zeer gemotiveerd zijn. ‘Ze merken dat lezen hen helpt om Nederlands te leren en dat is wat ze allemaal graag willen.’

Behalve vrij lezen ruimt Van de Raai ook geregeld tijd in om samen te praten over boeken. ‘Pas nog heb ik kaartjes van de aanpak Leespraat van Aidan Chambers gebruikt. Dan breng je een gesprek op gang dat verder gaat dan waar het verhaal over gaat of wie de hoofdpersoon is. Dat vonden ze heel erg leuk.’

‘Mijn leerlingen vinden lezen leuk’

Taalhuis

Op school is een klassencollectie met diverse exemplaren van hetzelfde boek, zodat ze gezamenlijk een boek kunnen lezen. Een eigen schoolbibliotheek heeft de ISK niet, maar alle leerlingen krijgen een gratis lidmaatschap voor Bibliotheek BplusC en de klassen gaan hier eens in de zes weken op bezoek. ‘De eerste keer verzorg ik een uitgebreide voorlichting’, vertelt leesconsulent Jeroen Ernst. ‘Ik vertel wat wij doen, wat leerlingen van ons kunnen verwachten, hoe we hen kunnen begeleiden en ik maak ze wegwijs in onze bibliotheek.’ Speciaal voor de ISK-leerlingen, maar ook voor anderen die de Nederlandse taal niet helemaal machtig zijn, heeft BplusC het Taalhuis, waar bezoekers behalve leerboeken en woordenboeken ook leesboeken op maat kunnen vinden. ‘Je hebt te maken met jongeren die qua leesniveau beginnend zijn, maar qua leeftijd en ontwikkeling veel verder. Die kun je niet zomaar elk boek aanbieden. Als het te kinderachtig is of juist te ingewikkeld, haken ze af.’

Het Taalhuis heeft veel boeken van uitgeverij Eenvoudig Communiceren, zoals de serie Leeslicht. 'Dat zijn bekende boeken die zijn herschreven in eenvoudig Nederlands en die goed aansluiten bij het leesniveau én de beleavingswereld van deze groep, zoals *Het dagboek van Anne Frank* en *Vrienden voor het leven*.' Dat laatste is het boek bij de film *Les intouchables*. Beide boeken zijn bij de ISK-leerlingen mateloos populair, heeft Ernst geconstateerd.

Vijf-vingerregel

Tijdens de bezoeken aan de bibliotheek is altijd de docent aanwezig en doorgaans Ernst ook. 'We helpen leerlingen een boek uit te zoeken dat past bij hun taalniveau. Daarbij hanteren we de vijf-vinger-regel of zoals Jeroen zegt, de vijf-woorden-regel', vertelt Van de Raa. Het komt erop neer dat een leerling een boek op een willekeurige bladzijde openslaat en begint te lezen. Voor elk woord dat hij niet kent, steekt hij een vinger op. Bij meer dan vijf vingers kan het boek beter terug in de kast, want dan is het te moeilijk. 'Niets is zo frustrerend als een boek lezen waarbij je voortdurend moet opzoeken wat het betekent.' Behalve afraden willen Ernst en de docenten vooral ook stimuleren. 'Als we merken dat leerlingen goed uit de voeten kunnen op een bepaald niveau, raden we ze

ook geregeld aan een niveautje hoger te proberen.' Om te voorkomen dat jongeren hun lenerspasje vergeten, bewaart de bibliotheek deze. 'Er zijn ook leerlingen die veel lezen en vaker boeken willen lenen', zegt Ernst. 'Zij kunnen ook tussentijds bij ons terecht.'

'We helpen leerlingen een boek uit te zoeken dat past bij hun taalniveau'

Voordelen

Van de Raa vindt het jammer dat nog niet het hele Da Vinci College meedoet met de Bibliotheek *op school*. 'Als de ISK-leerlingen hier uitstromen naar vmbo, havo of mbo, houdt de ruimte voor lezen op school op. Vandaar dat er steeds meer stemmen opgaan om schoolbreed aan te haken.' Ernst vertelt dat er ook al verkennende gesprekken zijn geweest met mbo Rijnland.

Van de Raa ziet louter voordelen in de samenwerking met *BplusC*. 'Ik zie dat mijn leerlingen voor hun kennis van het Nederlands veel baat hebben bij lezen. En ze vinden het leuk. Tegelijk is het voor de meesten thuis geen vanzelfsprekendheid om boeken te lenen, laat staan te kopen. Dan is de Bibliotheek *op school* een prima stimulans.'

WERK JE IN HET VOORTGEZET ONDERWIJS?

Kijk op
jeugdbibliotheek.nl

Op Jeugdbibliotheek.nl helpen we je leerlingen met het kiezen van boeken. Bijvoorbeeld voor school via Lezen voor de lijst. Van de brugklas tot het examenjaar. Veel titels zijn ook beschikbaar als e-book en luisterboek. Zo wordt lezen een stuk makkelijker en leuker!

Informatie voor docenten vind je op Lezenvoordelijst.nl.

- Boekentips voor de examenlijst
- Meer dan 20.000 e-books
- Luisterboeken voor thuis

... en nog veel meer!

Uitgelezen voor het vmbo

Je hoeft het wiel niet zelf uit te vinden. De Bibliotheek *op school* gebruikt, in samenwerking met Stichting Lezen, CPNB en Koninklijke Bibliotheek, enkele beproefde landelijke campagnes voor leesbevordering en mediawijsheid. De adviseur educatie kan je helpen deze aan te passen aan jouw leerlingen en de mogelijkheden op jouw school. Doel is steeds: vmbo-leerlingen verleiden tot lezen en hen laten ontdekken dat dit leuk en leerzaam is en hen informatievaardig maken.

4you!

Een eigen hoek in de bibliotheek of op school, speciaal voor jongeren van het vmbo. Met een keur aan boeken, juist voor zwakke lezers. Aantrekkelijk gepresenteerd en makkelijk vindbaar.

www.bieb4you.nl

De Weddenschap

Drie Bekende Nederlanders dagen vmbo-leerlingen uit: lukt het jou om in zes maanden drie boeken te lezen? De BN'ers lezen zelf ook drie boeken en coachen de leerlingen naar de eindstreep.

www.deweddenschap.nl

Leeskracht!

Een gratis online module om interactieve lessen over lezen en boeken te geven in de onderbouw van het vmbo. De module bevat kant-en-klare voorbeeldlessen en een handig stramien om zelf lessen te maken en een app om leerlingen te helpen leuke boeken te kiezen.

www.leeskracht.nl

My Life Story

My Life Story is een digitale lessenserie over informatievaardigheden voor het praktijkonderwijs en vmbo-b. De leerlingen leren een vaste zoekmethode aan. Je kunt de inhoud eenvoudig aanpassen.

www.my-life-story.nl

Read2Me!

Dé voorleeswedstrijd voor brugklassers van het voortgezet onderwijs. Er zijn diverse rondes op verschillende niveaus: op de eigen school, lokaal, provinciaal en landelijk. Wordt jouw leerling de volgende Voorleeskampioen van Nederland?

www.read2mevoorleeswedstrijd.nl

Jonge Jury

Lezen, stemmen en vieren zijn de drie kernwoorden van de Jonge Jury. Met een multimediale website, een livestream en verschillende wedstrijden waaraan de leerlingen via social media mee kunnen doen, is het stemmen voor de publieksprijs voor het beste boek voor 12- tot 16-jarigen een bijzondere ervaring.

www.jongejury.nl

Er was eens

Samen een verhaal verzinnen, opschrijven, presenteren en delen: de verhalenwedstrijd 'Er was eens' maakt vmbo-leerlingen enthousiast en creatief.

www.erwaseens.nu

Lezen op niveau

Je helpt leerlingen zich omhoog te lezen door hen boeken in handen te geven die bij hun leesniveau passen. Voor het vmbo zijn er vijf leesniveaus met bijbehorende boeken.

www.lezenvoordelijst.nl

Tips van Liselotte

Begin laagdrempelig

Om leerlingen met leesproblemen zover te krijgen dat ze lezen leuk gaan vinden, moet je ze laten lezen wat ze zelf interessant vinden. 'Op het vmbo kan dat ook een handleiding voor scooter-sleutelen zijn of een boek over mode of make-up. Non-fictieboeken kunnen een geschikte ingang bieden.'

Liselotte Dessauvagie,
programmamedewerker
de Bibliotheek op school vo

Voer vrij lezen in

Leerlingen die moeite met lezen hebben, pakken niet uit zichzelf een boek. Geef hen daarom leestijd op school. En lees als leraar zelf mee, dan geef je het goede voorbeeld.

Lees voor, ook in het voortgezet onderwijs

Zo help je leerlingen in een verhaal te komen. Het is bovendien een manier om hen kennis te laten maken met wat moeilijkere, meer literaire boeken.

Maak lezen zichtbaar

Zorg dat boeken en lezen continue en op een aantrekkelijke wijze aanwezig zijn. Laat zien: wij lezen.

Schrijf een leesautobiografie

Hoe ben je zelf een lezer of een niet-lezer geworden? Het maken van een leesautobiografie helpt leraren om zich bewust te worden van hun rol als leesbevorderaar.

Blijf op de hoogte van het aanbod

Je hoeft niet alles te lezen wat er verschijnt, via sociale media als Facebook en Twitter, websites als Jeugdbibliotheek.nl of die van recensenten als Jaap Friso (Jaapleest.nl) en Bas Maliepaard kom je al het nodige te weten. (Benut vooral ook de deskundigheid van de leesconsulenten van de bibliotheken.)

